

SEMİNER

HONG KONG'DA İŞ VE YATIRIM SEMİNERİ

2 Haziran 2020

SEMİNER

HONG KONG'DA İŞ VE YATIRIM SEMİNERİ

2 Haziran 2020

Zoom Online Konferans Sistemi

Moderatör

- **T. MURAT KOLBAŞI**

DEİK/Türkiye-Hong Kong İş Konseyi Başkanı

DEİK Yönetim & İcra Kurulu Üyesi

Asya Pasifik İş Konseyleri Koordinatör Başkanı

Konuşmacılar

- **NAİL OLPAK**

DEİK Yönetim Kurulu Başkanı

- **PEYAMİ KALYONCU**

T.C. Hong Kong Başkonsolosu

- **JIMMY CHIANG**

InvestHK Müdürü

- **TUĞRUL AKKÖK**

Pacific Access Yönetici Direktörü

- **NEŞE SEÇER**

InvestHK Türkiye Temsilcisi

Toplam Kayıt Sayısı: 102

TOPLANTI NOTU

DEİK/Türkiye-Hong Kong İş Konseyi Başkanı T. Murat Kolbaş'ının moderatörlüğünde, DEİK Yönetim Kurulu Başkanı Nail Olpak, T.C. Hong Kong Başkonsolosu Peyami Kalyoncu, InvestHK Müdürü Jimmy Chiang, Pacific Access Yönetici Direktörü Tuğrul Akkök ve InvestHK Türkiye Temsilcisi Neşe Seçer'in katılımlarıyla düzenlenen "Hong Kong İş ve Yatırım Fırsatları" online semineri 2 Haziran 2020 tarihinde 102 kayıtlı katılımcıyla gerçekleşti.

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

DEİK olarak “ticari diplomasi” misyonumuz çerçevesindeki faaliyetlerimiz kapsamında hergün dünyanın farklı noktaları ile bağlantı kurarak bu ülkelerden edindiğimiz bilgilerle besleniyoruz. Bu durumun kendi içinde yaşattığı güzel bir dinamizm var.

Her gün, Büyükelçilerimiz ve Ticaret Müşavirlerimizin de video konferans yöntemiyle katıldığı çok sayıda İş Konseyi Yürütme Kurulu Toplantısı, karşı kanat görüşmeleri, webinarlarımız ile, hem işlerimizi yürütüyor, hem de buralardan aldığımız sorun, öneri, teşekkür her türlü bilgiyi, Devletimizin ilgili birimlerine ileterek, çözüme katkı sunmak adına çalışmaya durmaksızın devam ediyoruz.

İş dünyası olarak yeni normale birlikte ayak uyduracağız. İçinde bulunduğumuz süreçten en az hasarla çıkacağımızdan ve yaralarımızı birlikte saracağımızdan şüphem yok. Bu süreçte tedarik zincirini kopartmayan, ayakta kaldığını net bir şekilde ispat edip muhataplarına o güveni verebilen ülkelerin bundan sonraki sürecin yeni kazananı olacağını düşünüyorum.

T. MURAT KOLBAŞI

DEİK/Türkiye-Hong Kong
İş Konseyi Başkanı / DEİK Yönetim & İcra
Kurulu Üyesi, Asya Pasifik
İş Konseyleri Koordinatör Başkanı

Pandemi sürecinde belki biraraya gelemedik, birbirimize dokunamadık, birbirimizle o sıcak ilişkileri kuramadık ama hep birlikte bu sanal ortamda bu süreçte birbirimize destek vererek, dertlerimizi paylaşarak, neler yaptığımızı konuşarak, dünyada neler olduğunu dinleyerek birçok organizayonda biraraya geldik. DEİK ailesi olarak bu platformları yaratarak aslında birbirimize güç verdik, birbirimize fikir verdik ve hep beraber bu süreci de nispeten az hasarla atlattık. DEİK üyesi olmayan katılımcılarımız için kısaca DEİK'ten bahsetmek istiyorum. Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, 1986 yılından bugüne kadar gönüllülük esasıyla aslında Türkiye'nin tüm dünyaya açılan bir penceresi olarak, son dönemde üstlendiği "ticari diplomasi" misyonuyla hem Türkiye'nin dış ticaretini geliştirmek, hem dünyaya açılan Türk firmalarının yatırımları ve aynı şekilde tüm dünyadan Türkiye'ye gelen yatırımlara yönelik çalışmalar yapan bir kuruluştur.

Türkiye'de 63 farklı ülkeden 75.000 dünya firması şu anda ülkemizde faaliyet gösteriyor. Yabancı sermayenin önemli bir kısmı ülkemize gelmiş durumda, biz DEİK olarak Başkanımızın da önderliğinde ülkemizdeki yabancı sermayeli yatırımları arttırmak ve geliştirmek istiyoruz. Tabi ki Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliği, Sayın Bakanımız Ruhsar Pekcan'ın da destekleri ve koordinasyonu ile özellikle bu süreçte iyi işlere imza atıldı, geçmişte de güzel işler yapıldı. İnanıyorum ki ileride daha da iyi işler yapacağız.

Türkiye özelinde baktığımız zaman Hong Kong'un aslında çok iyi bilindiği tartışılır. DEİK bünyesindeki Türkiye-Hong Kong İş Konseyi 2011 yılında kuruldu ve uzun yıllar Hong Kong'da yaşamış olan değerli Hakan Bulgurlu konseyin ilk başkanı olarak görev yaptı. Sonrasında kıymetli Mustafa Necati Abacıoğlu konsey

başkanlığı görevini yürüttü, ardından ben devraldım. Hep birlikte Asya'nın geneliyle Türkiye'yi yakınlaştırmak, tanıştırmak istiyoruz. Çünkü Türkiye'nin en fazla ticaret açığını Asya bölgesine verdiğini görüyoruz. DEİK bünyesinde 6 bölgeye yayılmış ikili İş Konseyleri, sektörel ve özel amaçlı İş Konseyleriyle birlikte toplamda 146 İş Konseyi bulunuyor. Bu bölgelerden biri Asya Pasifik Bölgesi, ve bu bölgede 17 ülke ve 2 bölge İş Konseyimiz var. Bölgelerden biri Hong Kong; ki bugün bu konuda çok konuşacağız. Asya Pasifik Bölgesine geçtiğimiz yıl 35 milyar dolar, bir önceki yıl 40 milyar dolar ticaret açığı verdik. Ticaret açığımızın 40 milyar dolardan 35'e indiği için çok sevinemiyoruz, çünkü bu azalma ihracatımızın artması nedeniyle değil, ithalatımızın azalması nedeniyle gerçekleşti. Türk firmaları, markaları nasıl mal almak için Asya'ya gidiyorsa artık kendi markalarımızla Asya'ya gidip ihracatımızı arttırmak, hazır o bölgelere dokunmuş ve ağırlıklı şekilde ithalat yapıyorken dış ticaretimizi de dengelememiz gerekiyor. Ben bunu hepimizin yapabileceğine inanıyorum. DEİK olarak bunu yapabilmek için bir platform yaratabilmeyi arzu ediyoruz.

Asya'nın en batısında yer alan Türkiye ile Asya'nın güneyindeki bir ada olan Hong Kong arasında bazı enteresan bilgiler de var. Hong Kong adası, anakıta Asya'ya 1972 yılında Cross Harbour Tüneli ile bağlanmıştır. İstanbul'da ise 1973 yılında Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlayan meşhur Boğaziçi Köprüsü, şimdiki adıyla 15 Temmuz Şehitler Köprüsü yapılmıştır. Aynı zamanda İstanbul ile Hong Kong'un havalimanları çok meşhurdur, bugün eğer İstanbul'da ve Hong Kong'da birer ofisiniz varsa yaklaşık 500 şehre ulaşmanız mümkündür.

Hong Kong 2018 yılı itibariyle dünyanın 7. en büyük menkul borsasına sahip. Nüfusuna oranla en fazla milyarder bulunduran, 355 gökdeleniyle dünyada en fazla gökdeleniye sahip olan ülke.

Hong Kong'un kendi para birimi olan Hong Kong Doları ile işlem yapılabilir ve Hong Kong Doları dünyada en çok işlem gören 8. para birimi. Hong Kong'un kişi başına düşen milli geliri 50.000 ABD Dolarının üzerinde.

Hong Kong %90 oranında gıda ithalatçısı olan bir ülke ve Türkiye de bu sektörde önemli bir ihracatçı konumunda. İkili anlaşmalarımızda bazı eksiklikler var, ama biz bunları giderebilirsek bu bizim için önemli bir ihracat kapısı olabilir.

PEYAMİ KALYONCU

T.C. Hong Kong Başkonsolosu

Hong Kong'dan Türkiye'ye daha fazla yatırım gerçekleşmesi için çalışmalarımız olduğunu, Türkiye'nin Hong Kong'da daha fazla tanınmasını arzu ettiğimizi ve kendilerine Türkiye ile ilgili olarak yöneltilen her türlü soruda bizim devamlı olarak iletişime açık olduğumuzu belirtmek istiyorum. T.C. Hong Kong Başkonsolosluğu 1970'lerde kısa süreliğine faaliyet göstermiş ve kapanmış olup, fiili olarak 1991 yılından beri konsolosluk işlemlerini yürütmek üzere faaliyet gösteriyor.

Asya'nın "Dünya Şehri" olarak tanımlanan ve küresel bir finans, lojistik, ticaret ve ekonomi merkezi olan Hong Kong ile karşılıklı turizm, ticaret ve kültür gibi konularda ilişkilerin ilerletilmesine katkıda bulunmayı hedefliyoruz. Bu hedefler doğrultusunda, ikili düzeyde yasal akdi ilişkilerin altyapısını geliştirmeyi, faydalı işbirlikleri tesis edilmesine katkıda bulunmayı hedefliyoruz.

Türkiye ve Hong Kong arasında birbirini tanıma konusunda ilerleme sağlanabilecek önemli bir potansiyel var. Hong Kong'un 1997 yılında İngiltere'den Çin'e devredilmesiyle "Hong Kong Özel İdari Bölgesi" kuruluyor. Hong Kong Özel İdari Bölgesi, Çin Halk Cumhuriyeti'nin egemenliği ve toprak bütünlüğü altında, "tek ülke iki sistem" ilkesi dahilinde dış politika ve savunma dışında kendini idare eden bir özel idare bölge konumunda. Çin anayasası ve Hong Kong Özel İdari Bölgesi'nin temel yasası Hong Kong'da yasal temeli teşkil ediyor. Hong Kong'da kapitalist ekonomik sistemin kuralları işliyor, burası serbest bir ekonomi. Hong Kong'da İngiliz Ortak Hukuk Sistemi geçerli. Hak ve özgürlükler geniş ölçüde temel yasa ile korunuyor.

Tek ülke iki sistem anlayışı iş dünyamız için şu açıdan önemli; öncelikle Hong Kong serbest bir liman. İthalat ve ihracatta bir sınırlama, gümrük vergisi gibi

bir uygulamalar bulunmuyor. Burası ayrı bir gümrük bölgesi; göç yönetimi ve kontrolü ayrı bir Hong Kong Özel İdari Bölgesi Yönetimi tarafından yönetiliyor. Zira T.C. vatandaşları tüm tip pasaportlarda 90 gün vizesiz olarak Hong Kong'a seyahat edebiliyor. Bu hem turistik, hem iş hem de fuar amaçlı ziyaretler kapsıyor. Covid-19 salgını önlemleri haricinde vatandaşlarımız Hong Kong'a vizesiz olarak seyahat edebiliyor. Hong Kong'dan da ülkemize yönelik gerek turistik gerekse iş anlamında artan bir ilgi var. Hong Kong Özel İdaresi pasaportu sahipleri Türkiye'ye vizesiz seyahat edebiliyor.

Hong Kong Özel İdari Bölgesi özerkliğinin bulunduğu alanlarda uluslararası örgütlere üye olabiliyor. Örneğin, Dünya Ticaret Örgütü'ne Hong Kong-Çin adıyla tam üye olarak faaliyette bulunuyor ve orada temsil ediliyor. Keza Olimpiyatlara da Hong Kong-Çin adıyla katılabiliyor.

Ulusal Güvenlik Yasasıyla ilgili Hong Kong Özel İdari Bölgesi'nin Baş Sekreteri Matthew Cheung bölgede bulunan tüm konsolosları süreçle ilgili şeffaf bir şekilde bilgilendirdi. Bu kapsamda Cheung uluslararası toplum ve iş dünyasının müsterih olmasını, tek ülke iki sistem ilkesinin daha da güçlü bir şekilde süreceğini, iki sistem sayesinde Hong Kong serbest liman, gümrük ve ticaret alanı konumunu koruyacağını, Hong Kong temel yasasının değişmeyeceğini, İngiliz Ortak Hukuk Sistemi'nin devam edeceğini, yargı bağımsızlığı/ mevcut hak ve özgürlüklerde bir değişiklik olmayacağını, "Hong Kong'u Hong Kong halkı yönetir" ilkesinin ve yüksek dereceli özerkliğin değişmeyeceğini belirtti ve iş dünyasının menfaatine olacak şekilde istikrarın güçleneceğini vurguladı.

Hong Kong uzun yıllardır dünyanın en serbest bölgesi olarak biliniyor. Dünya Bankası'nın İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde dünyada 3. sırada yer alıyor. Türkiye'de aynı endekste geçtiğimiz yıl 10 sıra yükseldi. Türkiye ile Hong Kong arasında iş yapma kolaylığı anlamında pozitif bir ilişki olduğu kanaatindeyim. İstanbul'da Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde hükümetimizin yoğun çabalarıyla "Uluslararası İstanbul Finans Merkezi" ile ilgili çalışmalar devam ediyor. Umuyorum ki önümüzdeki dönemde dünyanın en önemli finans merkezlerinden biri olan Hong Kong ile kurumsal ve finansal ürün ve hizmetler anlamında işbirlikleri tesis edilebileceği kanaatindeyim.

Hong Kong doğrudan yabancı yatırımlar konusunda dünyada 3. sırada, yurtdışı yatırımlar konusunda ise 4. sırada yer alıyor. Hong Kong'u bu sıralamalarda yüksek kılan unsur, Hong Kong'un Çin'e açılan kapı olması. Hong Kong Büyük Körfez Bölgesi'ne 9 dakikalık hızlı tren ile her türlü bağlantının mümkün olduğu ve 1.5 milyarlık Çin ekonomisine bağlanan bir kapı konumunda. Keza Hong Kong borsasının sermaye değeri 5 trilyon ABD Doları tutarında ve Çinli firmalar ağırlıklı olarak Hong Kong borsası aracılığıyla uluslararası finansa erişim sağlıyor. Çin Yuan'ı uluslararası piyasada Hong Kong üzerinden "offshore yuan-RMB" şeklinde işlem görüyor. Bizdeki verilere göre 700 milyar Yuan dünya piyasasında Hong Kong üzerinden işlem görüyor.

Hong Kong hava kargo, lojistik, deniz limanı olarak önemli bir merkez konumunda. Hava kargoda dünyada en önde gelen ekonomi konumunda. Bu alanda Hong Kong Havalimanı ile İstanbul Havalimanı arasında önemli bir sinerji bulunduğunu düşünüyorum. Turkish Cargo Covid-19 döneminde dahi haftada 10 seferi işletmeye devam ediyor. Şu anda yolcu uçuşları durmuş durumda ancak Başkonsolosluğumuz olarak öncelikli hedefimiz THY ile koordineli bir şekilde haftada 6 kez gerçekleşen seferleri önce haftanın her gününe, koşullar uygun olduğunda ise haftada 14- günde 2 uçuşa kadar çıkarmaktır.

Hong Kong'un dış ticaretine baktığımızda, 2018 itibariyle 1.2 trilyon ABD Doları tutarında bir dış ticaretten bahsediyoruz. Bu olağanüstü bir rakam, 7.5 milyonluk bir ekonomide 1.2 trilyon dolardan bahsederken ithalat ve ihracat dengesinin birbirine yakın olduğunu da belirtmek isterim. İş insanlarımızın bu rakamın %95'inin Hong Kong'un iç piyasasına yönelik değil, re-eksport olduğunu da dikkate almasında fayda olduğu kanaatindeyim. Bu re-eksportun hem ithalatta hem ihracatta kaynağının da 1.5 milyarlık nüfus ile dünyanın en büyük ekonomisi haline gelen Çin olduğunu da unutmamak ve iş insanlarımız tarafından bunun bir fırsat ve transit merkezi olarak değerlendirilmesi gerektiğinin de altını çizmek isterim.

Guandong, Makao, Hong Kong'u içinde barındıran Büyük Körfez Bölgesi projesinin de Kuşak ve Yol Projesi gibi iş insanlarımız tarafından takip edilmesi ve oynayabileceği rolün irdelenmesinde fayda olduğu kanaatindeyim.

Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'nun Büyükelçiler Konferansı

kapsamında dünyadaki tüm Büyükelçilerimize ve yabancı konuklara duyurduğu “Yeniden Asya Girişimi”nden kısaca bahsetmek istiyorum. Türkiye olarak Asya Pasifik Bölgesi’nde yer alan ülke ve bölgelerle her alanda ticari ilişkilerimizi daha da geliştirmek arzusundayız. Bu anlamda dış ticaret açığımızın azaltılarak ticaretimizin artması en önemli hedeflerimizden. Anakara Çin çok önemli bir konumda ve Hong Kong da anakara Çin’e açılan çok önemli bir serbest liman konumunda yer alıyor. Sayın Cumhurbaşkanımızın geçtiğimiz yıl gerçekleştirdiği Çin Halk Cumhuriyeti ziyaretinde dış ticaret açığımızın azaltılarak ticaret hacmimizin arttırılması ortak hedef olarak belirlenmiş durumda. İş insanlarımızın “ucuz Çin malı”na yönelik eski bakış açısını unutmaları, sadece Hong Kong’da değil anakara Çin’deki tüketicilerin kaliteli, marka ürün konusunda ciddi taleplerinin olduğu ve her türlü kaliteli marka ürünün alıcısı olduğunu değerlendirmelerinde fayda olduğunu düşünüyorum.

İkili ticaret verilerine kısaca değinmek isterim. 2019 yılında Hong Kong’a ihracatımız 700 milyon ABD Doları civarındayken ithalatımız 1 milyar ABD Doları civarında gerçekleşti. Bu potansiyelin daha da artabileceğini düşünüyoruz. Yatırımlara ilişkin veriler incelendiğinde de, Merkez Bankası verilerimize göre 2018 yılı itibariyle Hong Kong kaynaklı 341 milyon ABD Doları tutarında yatırım olduğunu, Hong Kong’da Türkiye menşeli şirketlerin gerçekleştirdiği yatırımın da 51 milyon ABD Doları tutarında olduğunu görüyoruz. Türkiye’de 101 adet Hong Kong menşeli firma bulunurken, Türkiye menşeli 71 şirketin de Hong Kong’da faaliyet gösterdiğini biliyoruz.

Türk firmalarına tavsiyeler bağlamında havacılık ve lojistik sektörleri çok önemli. Invest HK’un da kuruluş aşamasında katkıda bulunduğu We World Express ortak girişimini başarılı bir örnek olarak görüyorum. Turkish Cargo’nun Hong Kong’lu Pal Air ve Çinli ekspres kargo devi ZTO ile birlikte merkezini Hong Kong’a konumlandıkları bir proje. Ekspres kargo alanında önümüzdeki dönemde önemli büyüme potansiyeli olan bir Türk ortaklığı, başında lojistik sektöründe tecrübeli bir Türk vatandaşı bulunuyor. Şimdilik faaliyetlerine ithalat yönlü başlayacak ancak Türkiye’de her sektörden üreticinin Hong Kong merkezli We World Express ve benzeri ortaklıkların desteğiyle, Türkiye ve Hong Konglu online satış platformları arasında işbirlikleri geliştirilerek Çinli tüketicilere perakende ürün satılabileceklerini düşünmelerinde fayda var. Hong Kong’da tüketiciler

Türkiye'den gerek belli paketlenmiş gıda ürünleri gerek tekstil sektöründe perakende bir ürünü de satın alabilir diye düşünüyorum. Türkiye'den bazı start up ve yazılım firmalarının Hong Kong'da ofis açtıklarını, bazı yaş meyve sebze ihracatçılarımızın merkezlerini Hong Kong'a taşıdıklarını biliyoruz. Her alanda ilişkilerin geliştirilebileceği kanaatindeyim.

Son olarak bazı ikili anlaşma süreçlerinden kısaca bahsetmek istiyorum. Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması'nda online müzakere yoluyla 3. tur gerçekleşti, ümit ediyoruz bu anlaşma yakın zamanda imzaya hazır hale gelir. Burada bir parantez açmak istiyorum, Hong Kong Özel İdaresi Hükümeti kendi sorumluluğu olduğu alanlarda diğer hükümetlerle hükümetlerarası anlaşma yapabilecek şekilde ilişki tesis edebiliyor. Bu bizim açımızdan da değerlendirilmesi gereken önemli bir boyut. Ayrıca Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması da umuyoruz ki kısa vadede imzaya hazır hale gelecek. Özellikle çifte vergilendirmenin önlenmesi iş insanları açısından elde edilen gelirin iki yerde de vergilendirilmemesi bakımından pratikte özel bir anlam ifade ediyor. Ayrıca tarım ürünleri ve gümrüklerle ilgili protokol imzalanması konusunda müzakereler de ilgili makamlar tarafından yürütülüyor.

Türk şirketlerinin ülkemizde ofis yapılanmalarını muhafaza etmeleri yöntemiyle Hong Kong'da da yapılanmalarının teşvik edilmesinin Asya pazarına açılım açısından önem arz ettiğini düşünüyorum. Bu gibi pazar açılımları konusunda ülkemizdeki teşviklerle ilgili (ofis, mağaza, showroom desteği gibi) Ticaret Bakanlığımızdan detaylı bilgi alınabilir; %50 oranında desteğe tabi olan bazı teşvikler olabiliyor. Bu konuları iş insanlarımızın Ticaret Bakanlığımız ve Ticaret Ataşeliklerimiz ile takip etmelerinde fayda görüyorum.

2019 yılı itibariyle Hong Kong'da 28 ayrı fuara 412 Türk firmamız katıldı. Bu fuarlar uluslararası fuarlar ve Türk firmaları bu fuarlara katıldıklarında dünyanın her yerinden müşterileri ile de buluşma imkanları oluyor. Türk firmalarına Asya pazarını düşünmelerini, Çin'e her türlü malı satabileceklerini ve mal ticareti anlamında Asya pazarını önceliklendirmelerinde fayda olacağını belirtmek isterim.

Hong Kong Ticareti Geliştirme Konseyi (HKTDC) organizatörlüğünde düzenlenen "Kuşak ve Yol Zirvesi"nin ne anlam ifade ettiğini, Kuşak Yol projeleri

için finansman bağlantıları ve ikili görüşmeler organize ettiklerini Türkiye'den özellikle finans kuruluşlarının irdelemelerinde fayda olacağını düşünüyorum. InvestHK tarafından bu yıl online olarak düzenlenecek "Start Me Up" etkinliğini iş insanlarımızın takip etmeleri faydalı olabilir, fintech konusu Hong Kong'da büyük önem verilen bir konu.Bu etkinlik özellikle fintech konusunda Hong Kong'da ofis açmak isteyen şirketlerimizin bazı sorularına da cevap olabilecek ama daha stratejik boyutta ülkemizdeki finans kuruluşlarının Ar-Ge ve ürün/ hizmet geliştirme konusunda Hong Kong'lu şirketler ile işbirliği yapabilmeleri açısından önem teşkil eden bir etkinlik.

Önümüzdeki dönemde örneğin Türkiye ile Çin arasında ticaret ve turizm ilişkileri bağlamında belki fintech kanallarıyla alternatif ödeme kanalları geliştirilebilir. İkili ticarete ülkeler artık diğer para birimini çıkarma konusunu gündeme getiriyorlar, bu konu ne ölçüde nereye gider bilemiyoruz ancak fintech bağlamında farklı ödeme kanallarının geliştirilebileceğini ve bu alanda Türkiye ve Hong Kong'un işbirliği yapabileceğini düşünüyorum.

JIMMY CHIANG

InvestHK Müdürü

Öncelikle Hong Kong'da son dönemdeki ekonomik gelişmelerden bahsetmek istiyorum. Hong Kong'da 2019 yılının başından itibaren hissedilen ABD-Çin Ticaret Savaşları'nın olumsuz etkisi, 2019 yılının Haziran ayından itibaren suçluların iadesi yasasına yönelik yasa değişikliği önerisi sonucunda tetiklenen sosyal huzursuzluk ve 2020 yılının başından itibaren Covid-19 salgınının etkileri sonucunda GSYH'de ilk çeyrekte %-8.9 oranında bir azalma gerçekleşti. İkinci çeyreğin de ekonomik anlamda zorlayıcı olacağını düşünüyoruz, Covid-19 salgınının gerek Hong Kong'da gerekse tüm dünyada kontrol altına alınmasıyla son 2 çeyrekte bir toparlanma gerçekleşmesini umuyoruz.

Hong Kong ekonomisinde 2020 yılı için GSYH'de %-7 ile %-4 arasında bir azalma öngörülüyor. Şubat- Nisan 2020 dönemi için Hong Kong'da işsizlik oranı %5.2 seviyelerinde ve bu oran Hong Kong standartlarına göre yüksek bir seviye. Uluslararası ticarete baktığımızda ise 2020 yılının ilk çeyreğinde, geçtiğimiz yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında, ithalatımızın %10, ihracatımızın ise %9 oranında azaldığını görüyoruz.

Covid-19 salgınının birçok ülke için olduğu gibi Hong Kong için de eşi görülmemiş bir süreç olarak oldukça zorlayıcı olduğunu söyleyebiliriz. Hong Kong Hükümeti bu süreçte vatandaşlarının da desteğiyle çok sıkı çalıştı ve bugün geldiğimiz noktada durumun kontrol altında olduğunu söyleyebiliriz. Hong Kong'da ilk vakaları Ocak ayında görmeye başladık ve Mart ayının ortalarına doğru durum kötüleşmeye başladı. Hong Kong Hükümeti bu süreçte çok hızlı bir şekilde uçuşların ve Wuhan ile Hong Kong arasındaki ulaşımın ertelenmesi, alınan karantina önlemleri, insanların biraraya gelmesini kısıtlamaya yönelik

güçlü tedbirler aldı. Böylece Mart ayının sonunda günlük vaka sayısı zirveye ulaştı ve sonrasında kademeli olarak azalmaya başladı. 31 Mayıs itibariyle 1085 vaka mevcut ve o tarihten bugüne 4 kayıp gerçekleşti. Salgının başlangıcından beri hiçbir zaman komple bir karantina uygulaması gerçekleşmedi. Hong Kong Hükümeti Şubat ayından itibaren şirketlere ve vatandaşlara Hong Kong'un GSYH'sinin %10'u oranında - 37 milyar ABD dolarının üzerinde destek paketleri açıkladı. Bu destek paketleri kapsamında salgından en fazla etkilenen turizm, perakende, ulaşım başta olmak üzere birçok sektörde faaliyet gösteren firmaya nakit yardım gerçekleşti. Bu süreçte şirketlerin nakit akışı sıkıntılarını gidermek üzere alınan tedbirler çerçevesinde şirketlere çok düşük faizli ve %100 oranında Hong Kong Hükümeti tarafından desteklenen kredi imkanları sağlandı, istihdamı desteklemek üzere önemli adımlar atıldı. Hong Kong Hükümeti bu süreçte gerekli olması halinde bu desteklere devam edecektir.

Bu zor sürece rağmen Hong Kong'un önemli bir ticaret lokasyonu olarak güçlü pozisyonu etkilenmedi. Hong Kong dünyanın en liberal ekonomilerinden biri olmaya devam ediyor. Hong Kong'da şirket kurmak ve iş yapmak oldukça kolay, hukuki altyapı bağımsız yargı sistemine bağlı ve "bir ülke iki sistem" prensibine örnek olarak bağımsız yargı süreçleri resmi olarak çince ve ingilizce olarak yürütülüyor. Bu nedenlerden dolayı yatırımcılar hak ve özgürlüklerinin Hong Kong'da iyi bir şekilde korunduğunu biliyorlar. Vergi oranlarına gelince, yatırımcılar için oldukça basit ve oranları çok düşük bir vergi sistemimiz var. Yatırımcıların ilk 2 milyon Hong Kong doları tutarındaki karları için %8.25, sonraki dönem için %16.5 oranında bir vergi söz konusu. Bu ayrıcalık start-up ve küçük işletmeler için önem taşıyor. Bildiğiniz üzere Hong Kong'da satış vergisi, KDV, sermaye vergisi, stopaj vergisi, ithalat- ihracat vergisi ödeme yükümlülüğü bulunmuyor, bu nedenle Hong Kong'un vergi avantajları açısından cazip olduğunu söyleyebiliriz.

Coğrafi açıdan da oldukça avantajlı bir konumda olan Hong Kong; Asya'nın kalbinde ve sağlam bir altyapı ve ulaşım ağına sahip. Uluslararası bir finans merkezi olan Hong Kong, varlık yönetimi ve kaynak geliştirme için de oldukça elverişli bir yer olarak öne çıkıyor. Hong Kong Hükümeti finansal anlamda oldukça güçlü, hükümetin finansal gücü salgın sürecinde şirketlere ve vatandaşlara geniş destekler sağlama imkanı yarattı.

İş insanları benden çok daha iyi bilirler; krizler yeni fırsatları da beraberinde getirir. Benim gözlemime göre Hong Kong'da bu süreçte e-ticaret, yemek servisi, online eğitim gibi dijital hizmetler sunabilen firmalar ve sektörler yükselişe geçti. Bu bağlamda, bu süreçte sıkça gerçekleştirdiğimiz sanal toplantılar, evden çalışma gibi gerekliliklere yönelik çözümler üreten teknoloji firmalarının çok daha fazla iş yapabildiğini görüyoruz. Bu trend ticari 5G hizmetleri tarafından daha da desteklenecek, zira 1 Nisan tarihinde ticari 5G hizmetleri lanse edilmişti. Yaratıcı, inovatif şirketler ve start up'lar Hong Kong'u çok cazip bir iş merkezi olarak görüyor, start-up ekosistemi Hong Kong'da çok hızlı bir şekilde büyüyor. 2019 yılında Hong Kong'da 3000'den fazla start up faaliyet göstermekteydi, bu sayı 2017 yılına oranla %43 artış gösterdi. Hong Kong'da start up'lar kuluçka merkezleri, melek yatırımcılar, risk sermayesi yöneticileri gibi çok güçlü bir networke erişim sağlıyorlar ve hükümetten de çok ciddi destek alıyorlar. Hükümetin start-up'lara yönelik çok sayıda programı var.

InvestHK olarak start-up'lara yönelik yıllık toplantımızı Temmuz ayının ikinci yarısında, pandemi nedeniyle sanal olarak gerçekleştireceğiz. Bu toplantı vesilesiyle ne kadar parlak bir start-up ekosistemimiz olduğunu görebilirsiniz.

Hong Kong'da bu süreçte çeşitli pazar segmentlerinde emlak fiyatları ve kiralarda düşük seyrediyor. Çeşitli uluslararası gayrimenkul şirketleri 2020 yılında kiralarda bir düşüş yaşanacağını öngörüyorlar. Şu anda birçok şirket Hong Kong'a gelerek bu fırsatlardan istifade etmeye çalışıyor.

Hong Kong'da finansal ve profesyonel hizmet şirketlerinin salgın sürecinden nispeten daha az etkilenmiş olduğunu görüyoruz. Hong Kong'da çok sağlam bir sermaye piyasası olmasından dolayı bu şirketler gelecek için umut vaadediyor. Hong Kong son 11 yılda 7 kez dünyada 1 numaralı halka arz merkezi olmuştur. ABD-Çin arasındaki Ticaret Savaşları'ndan dolayı giderek artan sayıda anakara Çinli şirketin Hong Kong'a gelmesini ve Hong Kong üzerinden piyasaya açılmalarını bekliyoruz. Bu durum finansal ve profesyonel hizmetlerimiz için daha fazla talep yaratacak. Her ne kadar tahvil piyasamız borsamıza göre küçük görünse de Asya'da 4. büyük tahvil pazarı konumundayız. Tahvil piyasamız sağlam bir büyüme kaydediyor ve hükümetimiz tahvil ihracını destekliyor. Mesela ilk tahvil ihracatını gerçekleştirecek olan şirketlere önemli destekler söz konusu. Varlık ve servet yönetimi konusunda Hong Kong Asya'daki en önemli merkez konumunda. Hong Kong stratejik lokasyonu nedeniyle aile şirketleri tarafından da tercih ediliyor. Bu şirketler Hong Kong'un özgür ortamında, hukuk sistemine ve vergi sistemine büyük güven duyuyor. Genç nesiller Hong Kong'u inovasyon,

teknoloji ve sürdürülebilirlik konusunda cazip bir yatırım lokasyonu olarak görüyor. Hong Kong Türk şirketleri için de önemli bir merkez konumunda, Türk şirketleri Hong Kong üzerinden Büyük Körfez Bölgesi (Guandong, Macau, Hong Kong) bölgesine erişim sağlayabilirler. Bu bölgede 70 milyondan fazla bir nüfusa sahip ve bölgenin GSYH'si Avustralya ile kıyaslanabilir durumda. Büyük Körfez Bölgesi ulusal bir politika ve strateji oldu, bölgeyi daha da geliştirip dünya çapında bir inovasyon, teknoloji ve finansal hizmetler konusunda dünya çapında bir kümeye dönüştürülmesi hedefleniyor.

Merkezi hükümet tarafından yürütülen Büyük Körfez Bölgesi stratejileri kapsamında, Hong Kong'da yaşayan ve çalışan kişilerin bölgede yaşamalarının önü açıldı, Hong Kong'da oturma izni olan yabancılar da buna dahil olacak. Böylece Büyük Körfez Bölgesi ile finansal bağlantısallık da artacak. Kısaca Hong Kong'da olduğunuz zaman eşsiz iş fırsatlarından faydalanabilirsiniz, Hong Kong'un stratejik konumu sayesinde gerek Büyük Körfez Bölgesi'ne gerekse Çin'e ulaşabilirsiniz. Hong Kong iş aktivitelerini geliştirip Kuşak Yol ekonomilerinde büyütme imkanı da sunuyor. Hong Kong Merkezi hükümeti özellikle bu inisiyatif kapsamında altyapı finansmanı, profesyonel hizmetlerin sağlanması, ortak girişimler ve proje geliştirilmesi gibi konularda önemli bir rol oynuyor.

InvestHK olarak yabancı yatırımcılar için bir dizi ücretsiz yatırım destek hizmetimiz var. InvestHK direk olarak bir fon programı yönetmiyor, yatırımcılara hükümetin fon programları konusunda bilgi veriyor. Ar-Ge, yeni teknolojilere adapte olma ve iş geliştirme konularında bu desteklerin yabancı yatırımcılara önemli ölçüde desteği olabiliyor. İstanbul ofisimiz aracılığıyla size her konuda destek vermekten memnuniyet duyacağız.

Amerika'nın Çin'e karşı uyguladığı ambargonun Hong Kong'a etkisi konusunda, Hong Kong-ABD ikili ticaret ilişkilerine etkisi olacağını ancak Hong Kong ekonomisine önemli bir etkisi olmayacağını düşünüyorum. Anakara Çin de Hong Kong'un ekonomik refahının sürmesi için her türlü desteği vermektedir. Seminer kapsamında Jimmy Chiang tarafından yapılan sunuma aşağıda verilen linkten ulaşılabilir.

<http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-25084>

TUĞRUL AKKÖK
Pacific Access Yönetici Direktörü

İş hayatıma Koş Grubu'nda başladım. Bu dönemde bölgedeki fırsatları görmek ve değerlendirmek amacıyla gerçekleştirdiğimiz uzun bir ziyaret sonucunda bölgede büyük bir potansiyel olduğunu gördük, hemen hemen tüm ülkeleri ziyaret ettik. Hong Kong'da yapılanmanın büyük bir avantaj getireceğini gördüğümüz için 1999 yılında Hong Kong'a taşınmaya karar verdim. O dönemden itibaren özellikle Çin'deki operasyonumuz hızlı bir şekilde arttı. Kanton bölgesindeki üreticilere daha rahat ulaşabilmek ve oradaki operasyonları yerinde daha yakından yönetebilmek ve büyüebilmek amacıyla 2003 yılında Shenzen'deki ofisimizi kurduk.

2012 yılında da bir yönetim satın alması gerçekleştirerek hayatım boyunca bir parçası olmaktan gurur duyduğum Koş Grubu'ndan ayrıldım. O dönemden beri Pacific Access olarak belirlediğimiz pazarlar olan Güney Amerika, Kuzey Amerika, Orta Doğu ve Türkiye pazarlarında büyümeye devam ediyoruz. Yaklaşık 70 kişilik bir organizasyonumuz var ve operasyon merkezimiz Shenzen'de ama bütün finansal operasyon ve işlemlerimizi de Hong Kong üzerinden yürütüyoruz. Şirketimizde 2 ana iş kolumuz var; perakende ve endüstriyel. Perakende tarafında Walmart, Sam'a Club, Migros, Koçtaş gibi büyük perakende gruplarına satın alma ofisi servisi veriyoruz, bir kısmının satın alma süreçlerini yönetiyoruz. Endüstriyel tarafta da müşterilerimize ağırlıklı olarak plastik enjeksiyon kalıpları, elektrik komponentleri, endüstriyel tasarım, mekanik tasarım içeren anahtar teslim mühendislik projeleri hizmeti veriyoruz.

Hong Kong'un bizim de yaşadığımız avantajlarından bahsetmek istiyorum; vergi avantajı bizim açımızdan çok kritik. Güçlü altyapısı, stabil ekonomisi,

iş dünyasının dinamizmi, iş gücü, inovasyon yeteneği bizim açımızdan çok kritik konular. Pacific Access olarak biz iki konuya çok önem veriyoruz. Hong Kong'da bulunmamızın iki ana sebebinin ilki olarak Hong Kong'un stratejik lokasyonu, Çin'e olan yakınlığı ve İnci Nehri Deltası ile olan entegrasyonunu çok önemsiyoruz. İkincisi güçlü bankacılık sistemi, bizim şirketimiz için olmazsa olmaz bir konu.

İnci Nehri Deltası'nın yüzölçümüne baktığınızda Çin'in yüzölçümünün %1'i kadar bir alan ve 1.6 trilyon dolarlık GSYH'si ile bugün Çin'in GSYH'sinin %12'sini karşılıyor. Geçtiğimiz yıllarda burada önemli altyapı projeleriyle birlikte önemli bir entegrasyon gerçekleşti. Altyapı faaliyetleriyle birlikte şehirler neredeyse büyük bir kentsel alan - 70 milyonluk bir mega şehir haline geldi. Burada çok önemli bir avantaj ve sinerji doğdu.

Hong Kong'da geçtiğimiz 20 yılda belki de dünyadaki en büyük zenginleşmenin gözlemcisi olduk. Bundan da faydalanmaya çalışıyoruz. Bölgenin 2030 yılı GSYH hedefi 4.5 trilyon ABD Doları, bugünkü rakamla karşılaştırdığınız zaman 10 yıl içerisinde 3 katı bir artış bekleniyor ki bu çok ciddi bir büyüme. Bu bölgeye olan inancımız ve güvenimiz bu verilerle artarak devam ediyor.

Hong Kong'un güçlü bankacılık sisteminden kastım ticaret finansman alternatifleri, diğeri de akreditiflerde yaratılan avantajlar. Ticaret finansman alternatiflerinde fatura finansmanı diye bir konu var, bunun başka ülkelerde başka uygulamaları da var ancak bu uygulama Hong Kong'da oldukça yaygın ve efektif olarak kullanılıyor. Biz burada açık hesap çalıştığımız firmalarda konşimento ve yükleme bilgilerini aldığımızda ve bu belgeleri bankaya gönderdiğimizde çok kısa süre içerisinde banka tarafından anlaşılan vadelerde ödeme yapılabiliyor, siz de bankaya daha sonra bu ödemeyi yapabiliyorsunuz. Bu çok kullanışlı bir alternatif. Akreditif olarak baktığınızda da Çin'in ücra bir köşesinde herhangi bir işyerindeki bir üreticiye 1 gün içerisinde akreditif açıp hemen gönderebiliyorsunuz ve çok kısa sürede akreditif yerine ulaşıyor. Bunu Türkiye'den veya başka bir yerden yapmaya çalışsanız çok büyük bir ihtimalle araya diğer bankalar girecek, maliyetler artacak ve günler sürecektir. Bu kapsamda Hong Kong'un bankacılık sistemini yaptığımız işte ticareti kolaylaştırma ve hızlandırma anlamında çok önemli bir avantaj olarak görüyoruz.

Hong Kong'da şirket kurmak sadece çok doğru bir karar değil, aynı zamanda oldukça hızlı ve maliyet açısından da çok avantajlı bir karar. Sonuçta dünyanın en liberal ekonomilerinden birinden bahsediyoruz ve şirket kurma işlemini Hong Kong'a dahi gelmeden yapabiliyorsunuz, ancak banka hesabı açmak için elbette gelmek gerekli. Şirket kurulumunda tek bir sermayedar ve bir direktörle; ki bunların da yabancı olmasında bir engel bulunmuyor; şirket kurabiliyorsunuz. Vergi konularına daha spesifik olarak değinmesi gerekirse, kurumlar vergisinin %16.5 olmasının çok avantajlı olduğunu söyleyebilirim.

Geçtiğimiz dönemde yeni uygulamaya konulan bir yasayla beraber 2 milyon Hong Kong dolarına, yani yaklaşık 260.000 ABD Dolarına kadar olan gelirlerdeki vergi %8.25'e düşürüldü. Gelir vergisinde de kademeli bir uygulama söz konusu. İlk 50.000 HK Doları seviyesinde %2, sonraki her 50.000 HK Doları için %4'lük artışlarla birlikte maksimum %17 olacak şekilde bir gelir vergisi söz konusu, bu da oldukça avantajlı. KDV, stopaj, herhangi başka bir ticaret vergisi de yok. Şirket kurulumunda herhangi bir minimum sermaye gereksinimi de yok.

Geçtiğimiz 20 yılda geçirdiğimiz tüm ekonomik krizlere, SARS döneminin karanlık zorlu dönemlerine rağmen biz Hong Kong'tan vazgeçmedik. Bugün yaşadığımız Covid-19 problemi ve protestolar gibi sıkıntıları da çok kısa sürede aşacağımıza inancımız tam. Özellikle dünyadaki orta gelir grubunun 2/3'ünün yakın dönemde Asya'da olacağını ve Hong Kong'un da Asya'nın kalbinde yer aldığını gözönünde bulundurarak tüm yatırımcılara Hong Kong'da yatırım yapmalarını tavsiye ediyorum.

Hong Kong'da dünya sıralamasında ilk 50'ye giren çok iyi üniversiteler var. Türkiye'den öğrencilerin buradaki üniversiteleri de değerlendirmelerini tavsiye ediyorum.

ABD'nin Çin'e uyguladığı ambargonun Hong Kong'u kapsama ihtimali konusunda, bu durumun etkisinin Hong Kong'un ihracatının %1'inden daha az olacağını düşünüyorum. Bunun tamamen siyasi bir konu olduğunu düşünüyorum.

NEŞE SEÇER

InvestHK Türkiye Temsilcisi

InvestHK, Hong Kong hükümetine bağlı bir kamu kuruluşu olarak Hong Kong'da şirketleşerek bu ülkede depo, mağaza açmak isteyen tüm girişimcilere ücretsiz danışmanlık hizmeti veriyor. Hong Kong'daki iş ortamına, vergi sistemine, lisanlar-çalışma izinleri ve yatırımla ilgili tüm prosedür ve süreçlere dair bilgilendirme yapmaktayız. Yatırımcımızı Hong Kong'a gittiğinde ordaki hizmet sağlayıcılarıyla tanıştıırıyoruz. Planlama aşamasında yatırımcıyı Hong Kong'daki yaşam, sağlık sistemi, okullar gibi konularda bilgilendirmekten başlıyoruz ve yatırım aşamasında kendisini mali müşavir ve avukatlarla, insan kaynakları uzmanlarıyla tanıştıırıyoruz. Yatırımcının yatırımını tamamladığı süreçte profilini web sitemizde yayınlıyoruz ve sürdürülebilir bir büyüme yakalaması için hizmet veriyoruz.

Hong Kong'da şirket kurmak çok kolay ancak bankada hesap açmak geçmişe göre daha zor. Bunun nedeni de son yıllarda ABD üzerinden gelen baskılar. Biz bazen yatırımcılara HSBC ve Standard Chartered gibi bankalardan ziyade DBS, Bank of Communications gibi Asya Pasifik bölge bankalarını tercih etmelerini önerebiliyoruz. Özellikle de söz konusu yatırımcının banka görüşmesine gitmeden önce çok iyi hazırlanmasını; Türkiye'deki referanslarını, geçmişini, iş planını yanına alarak bu görüşmeye gitmesini öneriyoruz. Hong Kong'da bankalar KYC (Know Your Customer) prensibi doğrultusunda çok titiz davranmakta, müşterilerini çok iyi araştırmaktadır. Bizim müşterilerimizden 3 hafta içerisinde de banka hesabı açan firmalarımız var, 3 ay içerisinde bu konuda çok yol alamayan firmalarımız da var. Bu konu şirketten şirkete göre değişebiliyor. Biz InvestHK olarak yatırımcımızın yanındayız, genel merkezimizde 8 sektörümüz var. Bu sektör yetkilileri yatırımcının banka sürecinde de yanında olup destek veriyorlar.

Dermokozmetik sektörü Hong Kong'da çok önemli bir sektör. Hong Kong'da kozmetik sektöründe Türk ürünlerine olan ilgi artıyor. Bu sektörde Hong Kong pazarıyla ilgilenen firmalar varsa kendilerine destek vermek isteriz.

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

CANER ÇOLAK

Genel Sekreter

BARKAN ÖZGÜR

Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı

VOLKAN YÜZER

İş Konseyi Bölge Direktörü

Tel: + 90 212 90 212 339 50 80

E-Posta: vyuzer@deik.org.tr

NESLİHAN ONURALP DAMALI

İş Konseyi Koordinatörü

Tel: + 90 212 90 212 339 50 18

E-Posta: nonuralp@deik.org.tr

SELMA BARDAKCI

İş Konseyi Koordinatörü

Tel: + 90 212 90 212 339 50 37

E-Posta: sbardakci@deik.org.tr

TEMMUZ YİĞİT BEZMEZ

İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı

Tel: + 90 212 90 212 339 50 35

E-Posta: tbezmez@deik.org.tr

Semineri izlemek için lütfen tıklayınız.

DEİK üyeliği için lütfen tıklayınız.

